

C R O N I C A

AL II-LEA SIMPOZION
"ARTĂ ȘI CIVILIZAȚIE MEDIEVALĂ", Suceava 1995

Constantin Șerban

În zilele de 24 și 25 noiembrie 1995 s-a desfășurat la Suceava a doua ediție a Simpozionului "Artă și civilizație medievală" organizat de Inspectoratul pentru Cultură al județului Suceava, în colaborare cu Muzeul național al Bucovinei din localitate.

Deschiderea lucrărilor în plen a avut loc în dimineața zilei de 24 noiembrie 1995, în sala festivă a Muzeului Național al Bucovinei în prezența unui număr mare de cadre didactice din învățământul universitar, cercetători științifici, arheologi, istorici, muzeografi și arhiviști, prin cuvântul de salut rostit de dl. Vasile M. Demciuc, director al Inspectoratului pentru Cultură Suceava. Au urmat apoi la cuvânt: d-na Voica Maria Pușcașu, director adjunct în Direcția Monumentelor Istorice, Ministerul Culturii-București și d-nii dr. Mircea D. Matei de la Institutul de Arheologie "Vasile Pârvan" București, Constantin Sofroni, președintele Consiliului Județean Suceava, care au subliniat importanța continuării lucrărilor acestui simpozion inițiat în 1994, menit să pună în valoare recente cercetări ale specialiștilor din domeniul arheologiei și artei medievale dobândite pe șantierele arheologice din toată țara, apoi au evocat activitatea medievistilor pe șantierul arheologic de la Cetatea de Scaun - Suceava din ultimele patru decenii, în frunte cu magistrii Ion Nestor, Virgil Vătășianu, Alexandru Andronic, Bucur Mitrea, Radu Popa etc. Vorbitorii au scos apoi în evidență rolul activității culturale și științifice desfășurată de istorici și arheologi în viața socială. În încheierea ședinței plenare, prof. Constantin Șerban de la Universitatea "Ștefan cel Mare" Suceava a prezentat un medalion istoric intitulat *Karl A. Romstorfer (1854-1917), arhitect și istoric austriac*, cel care în urmă cu un secol a inițiat și efectuat timp de un deceniu primele săpături arheologice la Cetatea de Scaun din Suceava.

În dimineața aceleleași zile a avut loc vernisajul expoziției *100 de ani de cercetări arheologice la Suceava (1895-1995)* în localul Muzeului Național al Bucovinei, expoziție alcătuită din piese arheologice descoperite de-a lungul vremii la Cetatea de Scaun din Suceava, de mare valoare, care reflectă civilizația medievală din Moldova în general și din Suceava în special, și anume: cahie, obiecte casnice și de podoabă, unelte și arme, monede autohtone și străine, plăci de marmură cu stema Moldovei, cadre de uși și ferestre lucrate în stil gotic, obiecte

din ceramică de proveniență orientală, piese din sticlă de import precum și manuscrise cuprinzând protocoalele săpăturilor arheologice de la Cetatea de Scaun Suceava din 1895, apoi diferite publicații aparținând lui K.A. Romstorfer, R. Gassauer, W. Schmidt, Ion Nestor, Gh. Diaconu, N. Constantinescu, Mircea Matei privind orașul Suceava și Cetatea sa de Scaun. În expoziție se mai află și macheta Cetății de Scaun reconstituită de specialiști.

Cu acest prilej a fost lansat de către N. Dascălu (Iași) volumul *Credință și cultură în Moldova*, (Iași, 1995), alcătuit din trei părți care cuprinde câteva zeci de studii și articole privind istoria bisericii din Moldova în evul mediu și implicațiile acestei instituții în viața politică a Moldovei.

În după-amiaza aceleiași zile, lucrările simpozionului s-au desfășurat pe două secțiuni, la Secția I moderatorii au fost Mircea Matei, Voica Maria Pușcașu și Paraschiva Victoria Batariuc, iar la Secția a II-a Dinu Păcurariu și Veniamin Ciobanu. Înainte de începerea lucrărilor pe secții, întreaga asistență a participat la prezentarea Fondului "Petre Comărnescu" de către N. Cârlan (Suceava) și la lansarea unei alte lucrări recent apărute, aparținând lui Virgil Teodorescu.

La Secția I au fost prezentate comunicările: *Sugestii metodologice în cercetările viitoare ale orașului medieval* (Mircea Matei, Nicoleta Matei, Gh. Sion, Virgil Polizu, Gh. Diaconu); *Probotă 1995* (Voica Maria Pușcașu - București); *Cercetările arheologice în nord-vestul Transilvaniei efectuate până în anul 1940 (perioada secolelor X-XIII)* (Ioan Crișan - Oradea); *Moldova în secolele XII-XIV-întrebări și ipoteze* (Alex. Rădulescu - Timișoara); *Curtea Domnească de la Argeș între real și ipotetic* (Tereza Sinigalia - București); *Ceramica de import din secolul al XIV-lea descoperită la Suceava* (Paraschiva Victoria Batariuc - Suceava); *O locuință medievală și un habitat medieval dispărut de pe cuprinsul comunei Zamostea* (Mugur Andronic - Suceava); *Biserica din zona de S.V. a Moldovei (secolele XIV-XVI)* (Alexandru Artimon - Bacău); *Cahle figurate din Transilvania (secolele XV-XVI)* (Adrian Andrei Rusu - Cluj); *Motive decorative în ceramica medievală* (Venera Rădulescu - București); *Atestări documentare și arheologice referitoare la așezări medievale din județul Neamț* (Elena Ciubotaru - Neamț); *Câteva date privind așezarea medievală de la Nimirceni-Siliștea, comuna Bosanci* (Florin Hău, Ioan Mareș - Suceava).

La Secția a II-a au fost prezentate comunicările: *Arhitectura moldovenească și barocul* (Dan Păcurariu - București); *Imaginea suedezului în cronicile românești din secolul al XVIII-lea* (Veniamin Ciobanu - Iași); *Miron Costin - poet baroc?* (Dinu Păcurariu - București); *Ideologia politică din țările române și din Europa est-centrală - conexiuni și interferențe* (Pavel Blaj - Suceava); *Câteva considerații privind tâmpla bisericii Sf. Nicolae (Bogdana) Rădăuți* (Iulia Andrieș - Suceava); *Idei economice în cultura românească medievală* (Olga Ștefanovici - Suceava); *Din istoria învățământului românesc în Bucovina. Crearea școlii de lemnărit din Câmpulung Moldovenesc acum o sută de ani* (Mirela Șerban - Câmpulung Moldovenesc); *Românii și Muntele Athos* (Constantin Călinoiu - Iași); *Monumente*

istorice - așezăminte de cult în opera lui Dimitrie Dan (Harieta Mareci - Suceava).

Unele comunicări prezentate la Secția I au ridicat probleme de metodologie privind inițierea și efectuarea săpăturilor arheologice în campaniile viitoare la Suceava și în alte locuri de pe raza județului (de ex. la Probota), au pus în circulație rezultatele unor cercetări arheologice întreprinse în Transilvania privind secolele X-XIII, în Moldova privind secolul al XIV-lea, în Muntenia privind secolul al XIII-lea și al XIV-lea la Suceava privind secolele XIV-XVI, pe raza județului Bacău privind secolele XIV-XVI. Altele au prezentat în mod analitic profilul cel mai vechi al așezării civile de la Suceava - reședința conducătorului local politic - din secolele XII-XIII, necropola domnească de la mănăstirea Probota cu problemele pe care le ridică rezultatele recentelor săpături arheologice (campania din vara anului 1995), ipoteza existenței la Curtea de Argeș și a unei așezări civile în feudalismul timpuriu, caracteristicile ceramicii de import la Suceava provenită din spațiul Hoardei de Aur, din China de nord și Imperiul persan, valoarea istorică a cahlielor de import din Occident (secolul al XIV-lea) în contextul vieții cotidiene a societății românești din spațiul carpato-dunăreano-pontic, identificarea unor lăcașuri de cult existente până în secolul al XVII-lea în județul Suceava, dar azi dispărute.

La Secția a II-a comunicările prezentate au scos în evidență elementele stilului baroc reflectate în arhitectura din Moldova în evul mediu târziu, circulația știrilor din cronicile românești din secolul al XVII-lea privind relațiile româno-suedeze, au schițat mentalul colectiv din țările române față de unele evenimente de importanță europeană, au evocat împlinirea unui secol de la înființarea la Câmpulungul Moldovenesc a școlii de lemnărit, prima școală românească cu profil industrial, au pus în discuție prezența unor idei economice în cultura românească, în fine au analizat aspectele artistice ale tâmplii bisericii "Bogdana" din Rădăuți.

În după-amiaza aceleiași zile s-au desfășurat, la catedra de istorie din incinta Universității "Ștefan cel Mare" Suceava, discuțiile la o masă rotundă cu tema: *Probleme actuale și de perspectivă ale cercetării și predării istoriei românilor* la care au luat parte d-nii Ion Agrigoroaiei, Dumitru Vitcu, Nicolae Ursulescu, Mihai Iacobescu, Mihai Lazăr, Mircea Ignat.

A doua zi (25 noiembrie 1995) participanții la simpozion au efectuat o excursie de documentare la mănăstirea Putna unde au vizitat Muzeul de artă religioasă și sfântul lăcaș, ctitorie a lui Ștefan cel Mare.

În concluzie, considerăm că lucrările Simpozionului al II-lea cu tema *Arta și civilizația medievală* desfășurat la Suceava între 24 și 25 noiembrie 1995 au arătat un interes deosebit din partea istoricilor, a istoricilor de artă, a arheologilor, a muzeografilor și a arhiviștilor participanți, proveniți din numeroase centre culturale din țară, reflectat nu numai prin calitatea comunicărilor prezentate, dar și prin discuțiile angajate pe marginea lor. Menționăm totodată că în cursul lucrărilor simpozionului a fost distribuit participanților o lucrare intitulată *Cetatea de Scaun Suceava 1895-1995*, elaborată de dl. Pavel Blaj, directorul general al Muzeului Național al Bucovinei și d-na Paraschiva Victoria Batariuc, muzeograf principal la același muzeu, o micromonografie a Cetății de Scaun Suceava urmată de un istoric al cercetărilor arheologice la Suceava între 1895 și 1995, bogat ilustrată și care prin conținutul ei reprezintă o contribuție științifică la istoriografia românească actuală și se dovedește a fi un material valoros pentru marele public interesat să cunoască trecutul de glorie al orașului Suceava.